

Функционален . Анализ

на създаденото със специален закон на
основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон
Държавно Предприятие
„Научно Производствен Център“
(доклад)

КРАТКО ВЪВЕДЕНИЕ И ПРЕДСТАВЯНЕ НА ЦЕЛТА И ОБХВАТА НА АНАЛИЗА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Предмет на настоящия доклад е „Изготвяне на функционален анализ на създадените със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон държавни предприятия за изясняване на характера на осъществяваната от тях дейност“.

С Решение на Министерския съвет № 483 от 16 юли 2020 г. на основание § 2, ал. 2 от Преходните и заключителните разпоредби на ЗПП е възложено на АППК изготвянето на анализ на създадените със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон държавни предприятия за изясняване характера на тяхната дейност – предимно търговска или предимно публични функции и политики.

С приетия през 2019 г. ЗПП са предвидени редица изисквания и правила, насочени към публичните предприятия. Действието на закона е занаят, но с него се въвеждат и механизми за съобразяване на новите правила и за привеждане в съответствие с тях и на заварените от него публични предприятия, включително съществуващите държавни предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, създадени със специални закони. Разбираемо е, че този процес е свързан с необходимостта от анализ и преценка на редица обстоятелства за вземане на съответни на закона решения, както и период, през който постепенно и обосновано да се провеждат и реализират действия за тяхното изпълнение.

Със закона са запазени правомощията на Министерския съвет да упражнява правата на държавата в публичните предприятия, респективно определянето на съответните ресорни министри като принципи на търговските дружества и държавните предприятия (с принципната възможност на втората хипотеза по чл. 13 от ЗПП). По отношение на държавните предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, поради липсата до момента на обща относима към тях уредба, от значение са разпоредбите на специалните закони, всеки от които определя правомощията на отраслевия министър по отношение на съответното държавно предприятие.

Изцяло нов момент са възложените правомощия на АППК да изпълнява функциите на звено, което осъществява координацията на държавната политика по отношение на публичните предприятия, наблюдава и докладва на Министерския съвет за нейното изпълнение, като изпълнява дейностите по чл. 12 от ЗПП.

С оглед на новата уредба на публичните предприятия както ресорните министри, така и АППК имат своята роля и правомощия при прилагане на правилата на ЗПП, детайлизирани с правилника за неговото прилагане, респективно този процес ще се ръководи и насочва от Министерския съвет като висш орган на изпълнителната власт, който определя и осъществява общата и отрасловите политики в рамките, определени със съответните общи и специални закони при изпълнение на конституционно определените му правомощия.

При извършването на анализа са взети предвид относимите към характера на задачата нормативни и ненормативни актове, които са разгледани на съответното систематично място. Това са общи нормативни актове като ЗПП и правилника за неговото прилагане, Търговски закон (ТЗ), Закон за публичните финанси (ЗПФ), Закон за счетоводството (ЗСч), Закон за финансовото управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС), Закон за обществените поръчки (ЗОП) и др., и закони със специален характер спрямо общите за това изследване – основно тези, с които са създадени и уредени анализирания държавни предприятия.

ФАКТИ И ОБСТОЯТЕЛСТВА С ПРАВНО ЗНАЧЕНИЕ

Представяне на Държавно Предприятие „Научно Производствен – Център „

Държавно предприятие "Научно-производствен център", ЕИК: 205407678 е създадено с § 7. (2) от Закона за изменения и допълнения на Закона за селскостопанската академия, обн. ДВ, брой 22 от 13.03.2018 год. като юридическо лице със седалище в град София, със статут на държавно предприятие по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон.

§ 7. (2) За осъществяване на експериментално-производствената, приложната и научно-приложната дейност на Селскостопанската академия към нея се създава Държавно предприятие "Научно-производствен център". Предприятието е юридическо лице със седалище София, със статут на държавно предприятие по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон."

Държавното предприятие е вписано в Търговския регистър при Агенция по вписванията на 23.11.2018 г.

1. Специален закон, по който е създадено ДП:

Държавно предприятие "Научно-производствен център", ЕИК: 205407678 е създадено с § 7. (2) от Закона за изменения и допълнения на Закона за селскостопанската академия, обн. ДВ, брой 22 от 13.03.2018 год.

Видно от разпоредбата на чл. 6 от ЗССА - За осъществяването на научно-приложната дейност и обучението на докторантите /при ССА/ се учредява държавно предприятие по реда на чл. 62, ал. 3 от ТЗ.

Детайлна уредба на правната рамка на ДП „НПЦ“ е обективирана в Устройствения правилник на ССА /УП на ССА/, раздел I, чл. 5, раздел III, чл. 49 и сл.

Чл. 5.(1) Структурата на Академията включва: 1. централна администрация; 2. научни институти; 3. научни центрове; 4. Национален земеделски музей; 5. **Държавно предприятие „Научно-производствен център“**.

Държавното предприятие „Научно производствен център“ е създадено, чрез преобразуване и вливане на 16 държавни предприятия по силата на Заповед № РД41-30/30.10.2018 г. на Министъра на земеделието, храните и горите и на основание чл. 62, ал. 3 от ТЗ.

1.1. Вписването в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел на преобразуването е извършено на 23.11.2018 г.

1.2. Преобразуват се 16 държавни предприятия в Специализирани Поделения както следва:

Специализирани Поделения	Размер на ДА към момента на преобразуването в лева
1. Опитна станция по поливно земеделие - Пазарджик	454 093,85
2. Опитна станция по земеделие - Кърджали	207 297,65
3. Опитна станция по земеделие – Поморие	283 638,61
4. Опитна станция по земеделие – Хан Крум	215 481,42
5. Опитна станция по кайсията и земеделието - Силистра	207 320,00
6. Опитна станция по земеделие – Лом	565 503,05
7. Опитна станция по соята – Павликени	705 215,69
8. Опитна станция по земеделие - Видин	655 747,19
9. Опитна станция по тютюна - Хасково	288 994,75
10. Опитна станция по картофите - Самоков	46 822,76
11. Опитна станция по земеделието - Лозница	179 703,30
12. Опитна станция по лозарството и винарството - Варна	84 128,55
13. Опитна станция по земеделие – Сливен	24 846,10
14. Опитна станция по земеделие – Ямбол	55 029,80
15. Опитна станция по земеделие – Септември	0,00
16. Система за агропазарна информация САПИ – София	0,00

- ДП „Научно производствен център“ е с уставен капитал от 3 973 822,72 лв. - /три милиона деветстотин седемдесет и три хиляди и осемстотин и двадесет и два лева и 72 ст./

1.3 Актуално състояние

Седалище и адрес на управление	Предмет на дейност ¹	Представяващ	Стойност на имущество ²
Гр.София ул.“Суходолска №30	<p>Осъществявани дейности/ функции: На ДП „Научно-производствен център“ законодателят възлага осъществяването на експериментално-производствената, приложната и научно-приложната дейност на Селскостопанската академия.</p> <p>Предлагани продукти/ услуги:</p> <p>Съгласно нормата на чл. 9 от ЗССА, основният предмет на дейност на ДП е фиксиран в следните направления:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● експериментална работа и научно-приложна дейност в областта на растениевъдството, животновъдството, опазване на почвените ресурси, на растителния и животинския генофонд; ● изпитване и внедряване на нови сортове растения и нови породи и хибриди селскостопански животни; ● организиране на моделни полета и ферми за отглеждане на културните растения и животни; ● производство на семена, посадъчен материал, животни за разплод, зарибителен материал, буби и пчели; ● други дейности свързани с или подпомагащи посочените по-горе. 	Галя Иванова Цветанова	3 973 822,72 лв.

¹ Съгласно чл. 62, ал. 3 от Търговския закон тринадесете СП имат еднакъв предмет на дейност, определен със закон, създадено с § 7. (2) от Закона за изменения и допълнения на Закона за селскостопанската академия, обн. ДВ, брой 22 от 13.03.2018 год. като юридическо лице със седалище в град София, със статут на държавно предприятие по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон.

² Посочените тук стойности са по ред 25а. Стойност на имуществото, предоставено от държавата от общия статус на съответното ДП съгласно вписаното в ТРРЮЛНЦ.

1.4 Основни характеристики

1.4.1. Ограничения за дейността

За създадените, чрез преобразуване и вливане на 16 държавни предприятия по силата на Заповед № РД41-30/30.10.2018 г. на Министъра на земеделието, храните и горите и на основание чл. 62, ал. 3 от ТЗ. държавни предприятия са въведени редица забрани и ограничения.

Съгласно няколко алинеи в чл. 62, ал. 3 от ТЗ:

- ДП не могат да учредяват ипотeki и залози върху територии, предоставени им за управление;
- имуществото на ДП, както и предоставените им за управление земи не могат да служат за обезпечаване задължения на трети лица;
- ДП не могат да участват в търговски дружества, както и да създават такива;
- ДП отговарят за задълженията си до размера на имуществото си по ал. 3;
- ДП не могат да бъдат равнопоставени участници в процедури по ЗОП. Предвидени са и такива ограничения, които са насочени не към предприятията, а към трети лица/органи и всъщност поне първото се явява по-скоро преференция за предприятията:
- срещу ДП не може да се открива производство по несъстоятелност;
- не подлежат на приватизация;
- дейността на ДП, както и тяхното имущество, не могат да бъдат обект на концесия по смисъла на Закона за концесиите (ЗК).

Така въведените ограничения и забрани са разнородни както по характер, така и с оглед лицата, към които се отнасят – и са насочени към самото ДП и законът не дава право то да предприема такива действия.

2.2. Други моменти в зависимост от спецификата на анализираното ДП

Министърът на земеделието, храните и горите провежда политиката на държавата в областта на експерименталната и производствената дейност, като:

- упражнява правата на собственост на държавата в предприятието;
- одобрява годишния доклад за дейността на предприятието;
- предприемат действия по реда на чл. 6 от ЗДС;
- одобрява предложения за придобиване и разпореждане на/с ДМА над 30 000 лв., отдаване под наем на активи на стойност над 60 000 лв.
- назначава проверки на дейността на предприятието;
- изпълнява и други правомощия вменени му със закон или акт на МС

Институционалната рамка на закона включва:

- министъра на земеделието, храните и горите с редица правомощия, включително одобрява програмни документи, приема подзаконови нормативни актове, издава административни актове и извършва други действия от негова компетентност, включително относно държавното предприятия по чл. 62, ал. 3 от ТЗ;
 - Съгласно разпоредбата на чл. 10 от ЗССА, органи на управление на ДП „НПЦ“ са: Министърът на земеделието храните и горите, Председателят на ССА, Управителния съвет на ДП и Директорът на ДП.
 - Видно от чл. 9, ал. 3 от ЗССА, държавното предприятие има двустепенна структура - централно управление и специализирани поделения.
-

- Съгласно нормата на чл. 11, ал. 4 от ЗССА, „транспониран“ в чл. 52 на УП на ССА,
- В чл. 12 от ЗССА са разписани правомощията на Председателя на ССА, управителния съвет на държавното предприятие и директора му, както следва:

1.5 . Правомощия на Председателя на ССА:

- 1.5.1. назначава и освобождава от отговорност Директора и членовете на УС на ДП.
- 1.5.2. утвърждава годишния план на предприятието и контролира изпълнението му;
- 1.5.3. утвърждава структурата, длъжностното разписание и средствата за работна заплата в съответствие с годишния план;
- 1.5.4. съгласува годишния доклад на предприятието и го представя на министъра на земеделието, храните и горите;
- 1.5.5. предлага на министъра на земеделието, храните и горите предприемане на действия по реда на чл. 6 от Закона за държавната собственост;
- 1.5.6. съгласува и предлага за одобрение на Министъра на МЗХГ предложения за придобиване, разпореждане с активи над 30 000 лв.;
- 1.5.7. координира съвместната дейност на научните институти и научните центрове със специализираните поделения на предприятието;
- 1.5.8. възлага изпълнението на научно-приложни и експериментални дейности.

1.6 Правомощия на Управителния съвет на ДП „НПЦ“

- 1.6.1. приема стратегии за развитие на експерименталната, демонстративната и производствената дейност;
- 1.6.2. утвърждава всички задължителни документи, отнасящи се до организацията на труда, безопасността на работното място, охраната на труда, вътрешния трудов ред и др.;
- 1.6.3. приема годишния план на специализираните поделения, структурата и щата на централното управление и на специализираните поделения;
- 1.6.4. взема решения за провеждане на обществени поръчки;
- 1.6.5. взема решения и представя за съгласуване на председателя на Академията предложения за придобиване и разпореждане с активи на стойност над 30 000 лв.
- 1.6.6. дава предложение за обявяване на конкурси по Закона за развитието на академичния състав в Република България и дава становище до председателя на Академията за разкриване на процедурата;
- 1.6.7. взема решение за разпределение на печалбата и за покриване на загубата;
- 1.6.8. изпълнява и други задачи, възложени му от председателя на Академията.

1.7 Правомощия на Директора на ДП „НПЦ“

- 1.7.1. представлява предприятието пред държавните органи, съдилищата и пред трети лица в страната и в чужбина;
- 1.7.2. осъществява оперативното ръководство на предприятието;
- 1.7.3. свиква и ръководи заседанията на управителния съвет;
- 1.7.4. свиква извънредни заседания на управителния съвет по инициатива на министъра на земеделието, храните и горите, председателя на Академията, по писмено искане на двама от членовете на управителния съвет;
- 1.7.5. сключва договори за дейностите, които се извършват от предприятието;
- 1.7.6. сключва и прекратява трудовите договори с работниците и служителите в Централното управление на предприятието;
- 1.7.7. сключва договори за управление с директорите на специализираните поделения след съгласуване с председателя на Академията за срок четири години;
- 1.7.8. изготвя и предлага за утвърждаване от председателя на Академията проект на годишен план на предприятието;

1.7.9. предлага на председателя на Академията за съгласуване годишния финансов отчет на предприятието;

1.7.10. носи отговорност и упражнява контрол по спазването на нормативните актове, финансовата дисциплина и опазването на имуществото на предприятието;

1.7.11. утвърждава вътрешни правила за организация на дейността на предприятието;

1.7.12. предлага за утвърждаване от председателя на Академията

1.7.12.1. годишния план на предприятието;

1.7.12.2. длъжностното разписание и средствата за работна заплата на предприятието в съответствие с годишния план;

1.7.12.3. ежегоден доклад за състоянието и дейността на предприятието;

1.7.13. по предложение на директорите на специализираните подразделения взема решения за отдаване под наем на недвижими имоти, които са предоставени за управление на предприятието, и движими вещи, които се стопанисват от него, и ги представя за съгласуване на председателя на Академията;

1.7.14. дава разрешение на директорите на специализираните подразделения да сключват договори за поемане на финансови ангажименти за дейности със сходен предмет до размер, който е определен от управителния съвет на предприятието

1.7.15. Предлага за съгласуване на Председателя на ССА:

1.7.15.1. проекти на решения за бракуване или ликвидация на дълготрайни материални активи, за отдаване под наем на недвижими имоти и движими вещи в съответствие с нормативните актове за управление на държавната собственост;

1.7.15.2. проекти на договори за съвместна дейност с научните институти и научните центрове;

1.7.15.3. проекти на договори за сътрудничество с български и с международни институции и организации, които са свързани с дейността на предприятието;

1.7.15.4. проекти за прехвърляне на имущество между звената на държавното предприятие;

1.7.16. изпълнява и други задачи, които са свързани с управлението на предприятието, възложени му от министъра на земеделието, храните и горите, председателя на Академията и управителния съвет на предприятието, в съответствие с действащите нормативни актове.

1.8 Правомощия на Съвета на директорите на специализираните подразделения /СП/

1.8.1. разработва стратегии за осъществяването на научно-приложна, приложна, експериментално-производствена и други дейности, подпомагащи дейността на Академията;

1.8.2. обсъжда проекта на годишен план на предприятието;

1.8.3. прави предложения до управителния съвет за разходване на средства от предприятието;

1.8.4. обсъжда годишния доклад за дейността и годишния финансов отчет на предприятието;

1.8.5. обсъжда и други въпроси, свързани с дейността на предприятието и на структурните му звена.

2. Специализирани подразделения

2.1. Правна рамка

- В Приложение № 3 към чл. 59, т. 2 от Устройствения правилник на ССА, са изброени специализираните поделения на предприятието. Към настоящия момент те са 13 /тринадесет/ на брой, като за всяко едно са налице Програми за развитие на специализираните поделения, Годишните производствени и финансови планове, Финансови план-сметки за 2021-2022 г.

3. Програмна рамка

- Съгласно утвърдените програми и планове и сметки за 2021- 2022 г. са налице индикативни резултати както следва:
- Специализираните поделения на Държавно предприятие „Научно-производствен център” стопанисват общо 16 964 дка площ със селскостопанско предназначение (ниви, трайни насаждения, оранжерии, пътища, дворове и сгради, от тях 12704 дка са ниви, 1599 дка трайни насаждения (овошки и лозя) и 713 дка ливади и пасища. По план 58,5% от нивите са засети със зърнено-житни култури (пшеница, ечемик, тритикале, ръж и овес), 4% със зърнено бобови (соя, нахут), 37% с технически култури (слънчоглед и тютюн) и 2,5% с фуражни култури (люцерна). От зърнено-житните култури семепроизводство се осъществява на площ от 1341 дка, което съставлява 19,85 % от площта на зърнено-житните култури. От зърнено-бобовите култури площта на семепроизводството е 71,74 %. Високият процент се дължи на площите за семепроизводство на соя.

3.1. ОСЗ-Видин - стопанисва 632,476 дка земя предоставена от ДПФ, които са разположени в община Грамада /396,250 дка/, Видин /50,799 дка/ и с. Септемврийци, общ. Димово /185,427 дка/, на която ще се отглеждат 409 дка зърнено-житни култури (в т.ч. 13 дка за семепроизводство), 58 дка окопни култури, 30 дка угар и 185,430 дка естествени ливади.

- СП-Видин, е участник в проект на СП ОСЗТФК- Лом възложен от ССА- София.

3.2. ОСЗТФК-Лом е звено с предмет на научна, приложна и обслужваща дейност в областта на растениевъдството. Поделението работи в сътрудничество с водещи институти в системата на ССА- ДЗИ Г. Тошево, НПАЗР „Н. Пушкиров” ИЦ- Кнежа, включително ИКИТ- БАН, като звеното е единствено в ДП, при което научният проект обхваща изследване на всички площи стопанисвани от него, като са под постоянно дистанционно – спътниково наблюдение и ГИС. Работи се върху адаптацията и агротехниката на културите спрямо климатичните промени, както при конвенционално така и при биологично земеделие. В ОСЗТФК-Лом се съхранява и поддържа генофонд от зърнено-житни култури. Произвежда се фураж необходим за изхранването на животните отглеждани в Институтите на ССА. Извършва се семепроизводство на над 200 дка.

3.3. ОСКЗ-Силистра е единственото звено, което работи по проблемите на кайсиевата култура за възможно комплексно решаване на цялостен технологичен цикъл. Тя има собствен облик и не дублира дейността на друга научно-изследователска структура у нас. Специализираното поделение разполага с 358 дка трайни насаждения, от които:

- Кайсиев генофонд и експериментални полета- 156,122 дка;
- Елитно кайсиево насаждение – 10 дка;
- Демонстрационно кайсиево поле – 30 дка;
- Неплододаващи насаждения
- Кайсии-130 дка;

- Череша – 20 дка;
- Други костилкови 12.550 дка
- Разсадник за производство на посадъчен материал – 10 дка.

В ОСКЗ – Силистра се поддържа и обогатява националния кайсиев генофонд от местен и чуждестранен произход, няколко ботанически вида кайсии, както и редица междувидови хибриди.

3.4. ОССЗК-Павликени осъществява научно-приложна и производствена дейност в областта на растениевъдството и е единственото звено в България, където се работи със селекция, семепроизводство и технологии при соята. Към настоящия момент Станцията поддържа 4 сертификата на сортове соя, които са вписани в официалната сортова листа на Р България и са интелектуална собственост на ДП. Освен със соя, в СП се работи и с други протеинови култури от общо четирима научни работници, от които трима доцента.

- Звеното работи по усъвършенстването на технологии за производство на соя за зърно, семена и зелен фураж. Основната дейност е по научни проекти – един самостоятелен проект към ССА и участие със задачи в два проекта на ИФК-Плевен, както и участие в проект към МОН, в международен проект по Хоризонт 2020, а също и в Национална научна програма "Здравословни храни за силна биоикономика и качество на живот". През 2021г се предвижда и участие в национална програма „Интелигентно растениевъдство“.

3.5. ОСЗМК-Лозница е звено, в което се залага основно на изпитване и внедряване на нови сортове растения, организиране на модулни полета, производство на семена и посадъчен материал. В поделението се изграждат най-големите демонстрационни и модулни полета, които включват както пълната българска сортова листа, така и чуждите сортове и хибриди. Произвежда фураж необходим за изхранването на животните отглеждани в Институтите на ССА.

3.6. ОСЗ-Хан Крум е звено с научно – изследователската дейност, насочена в три направления: тютюнопроизводство, овощарство и лозарство.

- Тютюнопроизводство: създадени са 14 сорта ориенталски и 10 сорта едролитни тютюни. В настоящия момент ОСЗ Хан Крум е собственик на сертификатите на седем сорта тютюн : Хан Тервел 39, Хански 277, Тича 117, Бърлей 420, Плиска 2002 и Преслав 2002, Биопреславна. Вирджиния сорт Биопреславна е първия сорт в България създаден по метода *in vitro*.
- Лозарство: ОСЗ- Хан Крум имат приносите при преминаване от приземно към високостъблено лозарство, териториално разпределение на сортовете и минерално хранене на лозата. В поделението се сортоподдържа, съхранява и управлява 85 сорта лози-колекция.
- Овощарство: създадени овощни градини съобразени с условията в тази част на страната и подобрени възможности за тяхната растителна защита.

3.7. ОСЛВ–Варна е съсредоточена дейността в областта на лозарството, като СП стопанисва лозови насаждения с площ 256 дка, от които 224 дка са винени сортове и 32 дка са десертни лозя. В звеното се поддържа генофонд от 46 лозови сорта, най – известните са Мискет Варненски, Мускат Отонел, Траминер, Шардоне, Плевенска Роса, Димят, Брестовица, Сувиньон блан.

3.8. ОСТНЗ –Поморие е специализирана при съхраняване и обогатяване на растителния генофонд от южни овощни видове - нар, райска ябълка, дафин, смокиня, актинидия и фисташка, бадем, праскова и от етерично-маслените - лавандула.

Изготвянето на посадъчен материал от посочените видове. Специализираното поделение предоставя и консултации и услуги в областта на овощарство и лозарство на земеделски производители по отглеждане на южните култури.

3.9. ОСПЗ-Пазарджик извършва научно-изследователска и приложна дейност в областта на растениевъдството и опазване на почвените ресурси, съхраняване и управление на растителния генофонд, изпитване и внедряване на нови сортове, организиране на модулни полета, производство на семена и посадъчен материал, изпълнение на научни и приложни проекти и програми в областта на аграрния сектор.

- ОСПЗ- Пазарджик е производител на висококачествени семена от видове и сортове селекция на институтите от системата на ССА, както и запазване на генетическата чистота на сортовете и снабдяване на производителите с гарантирано качествени семена. В полето на станцията се демонстрират биологичните и стопански качества на много сортове от: пипер, пшеница, обикновена и твърда, ечемик, хибриди царевица, тритикале и др.
- СП е единственото звено в системата на ССА в което се извеждат опити при поливни условия, проблем който става все по-актуален.

3.10. ОСОЗ-Сливен е звеното в което изцяло се реструктурира по отношение на отглежданите култури, като научната и стопанската му дейност ще бъде насочена изцяло в зеленчукопроизводството.

- СП разполага с 517 дка земя, от тях 5 дка са череша, на които се налага подсаждане. Градината с праскови е бракувана и изкоренена, предстои изграждането на нова такава. Станцията трябва да стане водеща и в отглеждането на сортове праскови и създаване на посадъчен материал, защото има подходящи климатични и почвени условия. С промените настъпили в Закона за ССА през 2018г. , към станцията преминава и бившата ОСЗ-Ямбол. Тя притежава само сграден фонд.

3.11. ОСТЗ-Хасково е поделение, което работи в следните направления: селекция на ориенталски тютюн и агротехника на ориенталски тютюн и тютюн Верджиния, сусам и бял фъстък. Станцията е утвърден производител на елитни, автентични тютюневи семена. Звеното има патент за 2 сорта тютюн, насочена е към създаването на нови и поддържането на вече създадени от звеното сортовете тютюн, които семена се търсят както на българския пазар, така и в съседни страни. Звеното запазва и поддържа разнообразието на генофонд на овощни култури и лози, характерни за отглеждането в региона, като сусам и бял фъстък, както и има 209 дка овощни градини от череша и вишни, и 258,3 дка лозя.

- През месец Октомври 2020г. е започната конверсия на овощната градина и лозовия масив.

3.12. ОСЗ-Източни Родопи - Кърджали е насочена в изпитването, внедряването и генофонд на биологично отглеждани лешници, орех, зеленчукови култури (праз, зеле и др.) многогодишни житни треви и сухоустойчиви фуражни култури (техническа метла, суданка) 80 дка са трайните насаждения, 12 дка са ливади и пасища с тревни смески.

3.13. ОСКПЗ-Самоков е основен научен център за решаване на научни и научно-приложни изследвания с един от основните хранителни продукти - картофи. Разположена в основен картофопроизводителен район и дава възможност за пряка връзка между наука и производство.

- Специализираното поделение разполага с 120 дка, на които отглежда следните култури-тритикале, ръж, малини и картофи.
- Звеното е източник на висококачествен посадъчен материал от картофи за страната;

- Поддържа генбанка от диви видове, хибридни селекционни клонове, български и интродуцирани сортове картофи;
- Създава посадъчен материал от 4 сорта малини;
- Участва в семинари съвместно с Общинските служби по земеделие, като консултанти по планинско земеделие и производството на картофи и посадъчен материал.
- В рамките на настоящата точка е извършен общ анализ за определяне на характера на дейността на тринадесете специализирани подразделения .

4. Пасиви при преобразуване

Държавно предприятие „Научно-производствен център“, като правопреемник на всички 16 /шестнадесет/ държавни предприятия, е правопреемник и **на пасивите (задълженията) на горепосочените стопански субекти към 30.11.2018 г в размер на 1 019 890.07 лв. ,без начислени лихви и такси към Публични , държавни и частни съдебни изпълнители ,от които:**

194 858,29 лв. -**главница** , публични задължения към Национална агенция за приходи

825 031,78 лв. задължения към служители, физически и юридически лица.

Задължения на държавните предприятия описани в §15, ал. 1 от ПЗР на Закона за Селскостопанската академия са следствие от вливащи се Специализирани подразделения в държавното предприятие „Научно-производствен център“ към 23.11.2018г.

От задълженията към служители, физически и юридически лица при вливане в размер на **825 031,78 към 30.09.2021 година , са изплатени 652 864,78 лв. ,остатък за погасяване 172 167 лв. Погасени публични задължения към НАП 218 955 лв**

Справка остатък от просрочени задължения на ДП НПЦ : към 31.12.2021 г.

№	Показатели	Сума към 30.11.2018 г.	Сума към 31.12.2021
	1	2	3
1	Персонал	374 946.78	55 822
2	Доставчици	450 085.80	80 202
3	Осигур. вноски и данъци към НАП без начисл.. лихви	194 857.49	0,00
	ОБЩО:	1 019 890.07	136 024

Изплатени задължения в размер на 883 866,07 лева

5. Финансов Анализ на дейността на Държавно предприятие Научно производствен център

В рамките на настоящата точка е извършен анализ, както следва:

I. Анализ на изпълнението на приходите 2021

Към 31.12.2021 г. при планирани приходи за 2021 г. – **2 531 375** лв., са отчетени 2 905 999 лв. – изпълнение 114,78 %

Получени трансфери от ДФ“Земеделие“ в размер 68 992 лв.

Средства от Европейския съюз, администрирани от Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие“ (СЕС-З-РА)

Приходи общо към 31.12.2021 г. са 634 203 лв.

*в т.ч.: §46-10 текущи помощи и дарения от Европейския съюз са: 628 824 лв.
§63-01 трансфери между сметки за средства от ЕС 5 379 лв..*

II. Анализ на изпълнението на разходите.2021

Към 31.12.2021 г., при годишен план за разходи **2 589 400** лв., изпълнението 2 810 511 лв. или 108 %

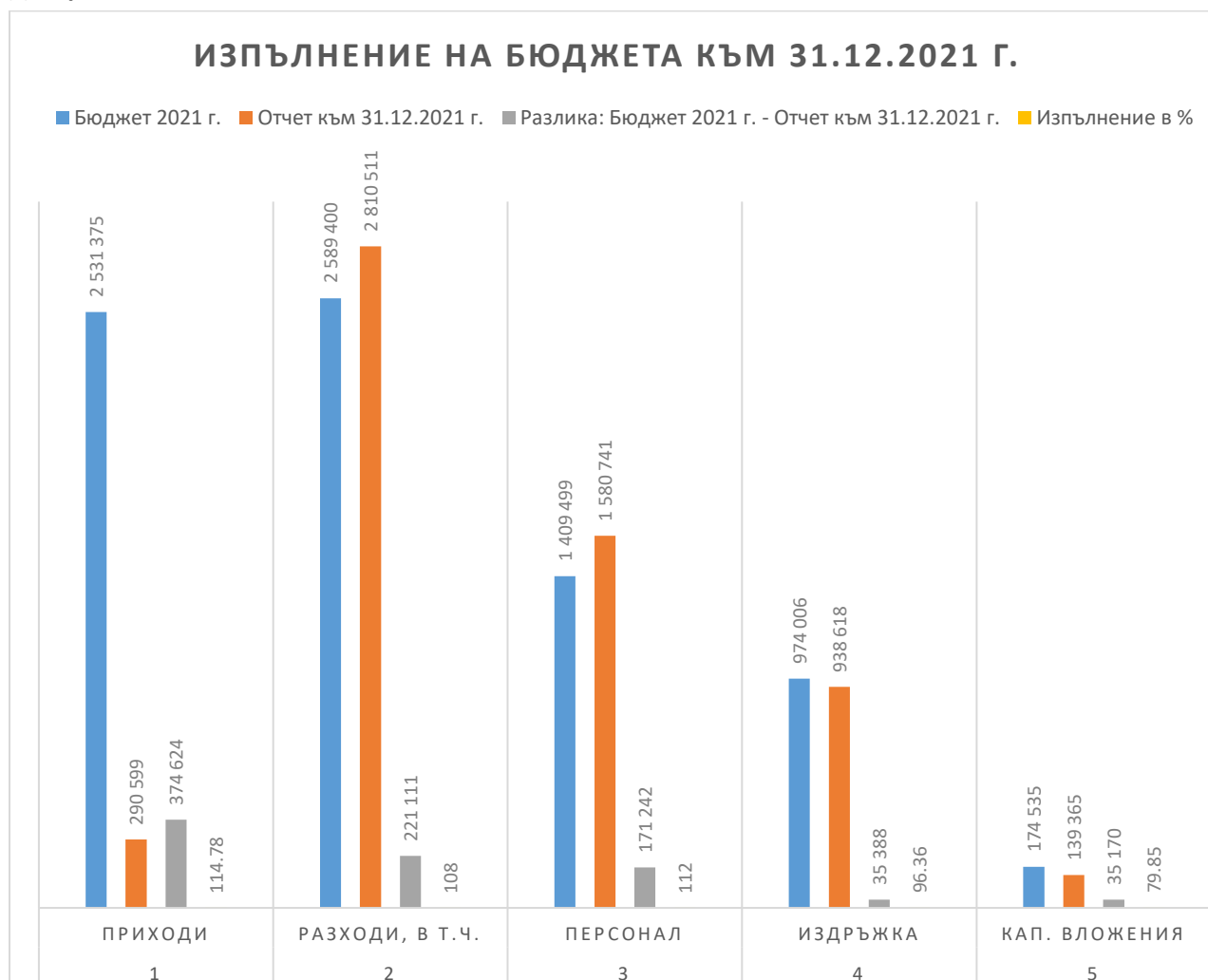
Разходите за персонал за IV-то тримесечие на 2021 г. са в размер на 1 580 741 лв. , при план 1 409 499 лв. изпълнение 112 %

- За издръжка: отчетени 938 618 лв., при план 974 006 лв. изпълнение 96.36 %
- За данъци са изразходвани 21 244 лв., при план 31 360 лв изпълнение 67,74 %
- Капиталовите разходи са в размер на 139 365 лв., при план 174 535 лв., 79, 85%

Справка за изпълнение на Бюджет 2021 към 31.12.2021 г. на ДП НПЦ

№	Показатели	Бюджет 2021	Отчет към 31.12.2021 г.	Разлика к.2-к.3	Изпълнение в %
	1	2	3	4	5
1	Приходи	2 531 375	2 905 999	374 624	114.78
2	Разходи, в т.ч.	2 589 400	2 810 511	221 111	108
3	Персонал	1 409 499	1 580 741	171 242	112
4	Издръжка	974 006	938 618	35 388	96.36
5	Кап. Вложения	174 535	139 365	35 170	79.85

Диаграма № 1

Около 90% от реализираните приходи на ДП НПЦ (на база приходите по ОПР за периода 31.12.2021 г.) са от собствена дейност, изчислени на база приходи от продажби спрямо общите приходи.

Анализ на Приходите

Общите приходи на ДП „НПЦ“ се състоят от нетни приходи от продажба на продукция и стоки, услуги, придобиване на активи по стопански начин, увеличение на запасите от продукция и незавършено производство и други приходи, в това число приходи от договори за научна дейност.

А. ПРИХОДИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ	Х. ЛВ.
I. Текущи приходи	
1. Данъци, осигурителни вноски и приравнени на тях приходи	
2. Приходи от такси, лицензии и вноски	0.00
3. Приходи от административни глоби и санкции	0.00
4. Приходи от услуги	266
5. Приходи от наеми	77
6. Приходи от концесии	0.00
7. Приходи от лихви	
8. Приходи от дивиденди и дялово участие	
9. Други текущи приходи	79
Общо за група I:	422
II. Продажби на нефинансови активи	
1. Продажба на материали, стоки и продукция	1765
2. Продажба на нефинансови дълготрайни активи	15
3. Продажба на конфискувани нефинансови активи	
Общо за група II:	1780
III. Коректив за приходи	0.00
в т.ч. Коректив за данък в/у приходите от стоп. дейност	0.00
IV. Приходи от застрахователни обезщетения	0.00
V. Приходи от помощи и дарения	
1. Помощи и дарения от Европейския съюз	634
2. Други помощи и дарения от чужбина	
3. Др. безвъзмездно получени средства по межд. и др. програми	0.00
4. Помощи и дарения от страната	69
Общо за група V:	703
Общо за раздел "А":	2905

Анализ на разходите -Разходите за дейността на ДП „НПЦ“ са отчетени по икономически елементи.. Най-големи дялове от разходите за дейността на предприятието (над 40%) ,заемат разходите: балансова стойност на продадените активи, разходите за възнаграждения и осигуровки и разходите за суровини и материали

Разходи за възнаграждения включват и изплатени заплати към персонала от предходни години.

В таблицата по-долу са показани абсолютните стойности и относителните тегла на балансовите статии в групата *Разходи за оперативна дейност*.

Б. РАЗХОДИ	
I. Текущи нелихвени разходи	
1. Разходи за материали	548
2. Разходи за външни услуги	219
3. Разходи за амортизации	228
4. Разходи за възнаграждения на персонал	1325
5. Разходи за осигурителни вноски	201
6. Разходи за данъци и такси	35
7. Разходи за командировки	10
8. Разходи за застраховане и други финансови услуги	7
9. Други нелихвени разходи	8
10. Разходи за провизии за вземания	0.00
Общо за група I:	2581
II. Балансова стойност на продадени нефин. активи	
1. на продадени материали, стоки и продукция	949
2. на продадени нефинансови дълготрайни активи	
3. на продадени конфискувани нефинансови активи	0.00
Общо за група II:	949
III. Разходи за лихви	
1. Разходи за лихви по заеми и дългове	
2. Други разходи за лихви	391
Общо за група III:	391
IV. Трансфери към домакинства	
1. Осигурителни плащания и други текущи трансфери	
2. Капиталови трансфери към домакинства	0.00
Общо за група IV:	0.00
V. Субсидии и капиталови трансфери	
1. Текущи субсидии и трансфери към други лица	0.00
2. Капиталови трансфери към други лица	0.00
Общо за група V:	0.00
VI. Разходи за активи, капитализирани в ДСД	
VII. Корективи за разходи и придобиване на активи	(1111)
в т.ч. Коректив за придобиване по стопански начин	(1111)
Общо за раздел "Б":	2810

Задължения :

Държавното предприятие „Научно производствен център“ към настоящия момент: 31.12.2021 г. ,има пророчени задължения в размер на **1 406 951** лв.

от които:

Справка задължения на ДП НПЦ : към 31.12.2021 г.

№	Показатели	Сума към 31.12.2021 г.
	1	2
1	Персонал	55 822
2	Доставчици	80 202
4	МЗм	1 270 927
	ВСИЧКО ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ:	1 406 951

Държавното предприятие е наследило задължения от преобразуваните се и ввели 16 специализирани поделения . *Покривайки унаследените задължения ,са натрупани задължения към МЗм ,за социални осигуровки и ДДФЛ.*

**Детайлна справка
просрочени
задължения по звена**

СП	ПЕРСОНАЛ	ДОСТАВЧИЦИ	ОБЩО
ВИДИН	39697,00	32605,00	72302,00
ХАНКРУМ	1751,01	13195,35	14946,36
ВАРНА	0.00	18476.92	18476.92
ПОМОРИЕ		14348.00	14348,00
ЛОЗНИЦА	0	1576,73	1576,73
СЛИВЕН/ЯМБОЛ	14373,99	0.00	14373,99
	55 822	80 202	136 024

**Към посочения
период
31.12.2021
година ДП НПЦ
няма текущи
задължения
към
Контрагенти
и Персонал .**

Численост

По щат -91 броя в структурата на ДП НПЦ , реално заетите бройки в държавното предприятие са 84 , в т.ч. 4 броя в Централно управление, в т.ч. 4 броя асистент; 4 броя главен асистент- доктор и 3 броя доцент -доктор.

СП	ПЕРСОНАЛ ЧИСЛЕНОСТ
ВИДИН	2
ЛОМ	7
ПАВЛИКЕНИ	13
ЛОЗНИЦА	6
ХАН КРУМ	6
СИЛИСТРА	7
ВАРНА	5
САМОКОВ	5
ПАЗАРДЖИК	11
СЛИВЕН	2
ХАСКОВО	5
КЪРДЖАЛИ	5
ПОМОРИЕ	6
ЦУ	4

84

Финансовите средствата за издръжка и персонал се формират изцяло от собствени приходи .

6. SWOT analysis*

<ul style="list-style-type: none"> Силни страни (Strengths) 	<ul style="list-style-type: none"> Слаби страни (Weaknesses)
<p>Устойчивост на структурите на ДП и дългогодишни традиции в НИРД</p> <p>Поддържане на генофонда и отглеждане на традиционни за страната видове</p> <p>Участие в научноизследователски проекти на национално и световно ниво</p> <p>Увеличаване на научните опити и внедряване на нови технологии и “Know-how” в селското стопанство</p> <p>Разработване на нови сортове с доказана устойчивост за българската среда</p>	<p>Недостатъчно финансиране за осъществяване на научно-изследователската дейност</p> <p>Ниски нива на финансиране от публичния и частния сектор.</p> <p>Непълноценно взаимодействие между представители на научната общност и бизнеса за приложение в практиката на иновативни научни продукти.</p> <p>Нужда от реформа в научните организации в посока повишаване на приложимостта на научните изследвания за икономически цели.</p> <p>Проблеми при създаване на създаване на стартапи с нови продукти поради проблеми върху правата на интелектуална собственост и дялово участие в тези начинания, комбинирано с липса на информираност и достъп до пазари на научните продукт.</p> <p>Липса на ясно изградени маркетинг екипи, стратегии и тяхното финансово обезпечаване.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Възможности (Opportunities) 	<ul style="list-style-type: none"> Заплахи (Threats)
<p>Подобряване на ефективността на иновациите в аграрната наука и насърчаване на растежа на производителността в земеделието</p> <p>Индефициране на нуждите на policy-makers и актуализиране на научноизследователските области на интелигентната специализация и стимулиране процеса на академично предприемачество.</p> <p>Увеличаване на броя на иновативните предприятия и конкурентоспособността им специализирано за българската среда</p> <p>Стимулиране на секторите с интензивно използване на знания в съответствие със стратегията за интелигентна специализация</p> <p>Подпомагане на сътрудничеството между научните изследвания, предприятията и трансфер на технологии, както и засилване на търговската реализация на резултатите от научните изследвания</p> <p>Изграждане на национален модел за трансфер на технологии в земеделието, стимулиране мобилността на академичните изследователи и тяхното международно признание.</p>	<p>Липса на административен капацитет и човешки ресурси със застаряваща възрастова граница.</p> <p>Фрагментация и липса на координация на ДП с външни заинтересовани лица и потенциални партньори от частния бизнес.</p> <p>Наследено от миналото недоверие между представителите на бизнеса и изследователските институти.</p> <p>Липса на квалифицирани специалисти в управлението и комерсиализацията на трансфер на технологии.</p> <p>Остаряване на материално-техническата база и финансовата обезпеченост на ДП.</p>

7.Представяне на становище

Дейности с повече публичен характер и политики

В извършения кратък анализ на осъществяваната от предприятието дейност и каква част от нея представлява изпълнението на публични функции и политики, се заключава, че тези Специализирани Поделения, представляват особени структури, натоварени със специфични и важни публични функции по управление на експериментална работа и научно-приложна дейност, заедно с което при изпълнение на функциите им да стопанисват и предоставените им от държавата имоти.

Съответно становището е, че „разделяне на публичните от стопанските функции на предприятията, освен изкуствено, би било и крайно нерентабилно“, от което изводът е, че „сегашният модел на управление на специализираните поделения в съществуващата правна форма е доказал своята адаптивност към изискванията на тези сектори и гарантира тяхната устойчивост“. В духа на изразеното разбиране, министърът на земеделието, храните и горите не определя характера на осъществяваната от тези СП дейност дали е предимно търговска или предимно публични функции и политики, както и няма предложение за тяхното реструктуриране. След като законодателят е създал ДП „НПЦ“, последният е предвидил гаранция за опазването на биологичното разнообразие, чрез един работещ механизъм/структура, на която са вменени структурно определящи задачи в сектор Земеделие.

8.Стратегически насоки за развитие на ДП

ДП е тясно обвързано с научната дейност и е предназначено да бъде двигател на растежа и изискват непрекъснато подпомагане за изграждане на капацитет както от страна на предлагането на научните продукти и услуги, така и от страна на търсенето от бизнеса. Потенциалът на ДП за участие в европейски и глобални партньорства, проекти, мрежи и вериги остава недостатъчно използван. Слаби резултати в областта на иновационната дейност на предприятието - резултат от ниска конкурентоспособност и преобладаваща нискотехнологична структура на икономиката и недостатъчното развитие на научноизследователския потенциал на страната могат да бъдат подобрили чрез по-добро финансиране на ДП, семинари за запознаване на заинтересованите лица със създадените научни продукти и създаване маркетинг стратегии и подмладяване на научния персонал.

Основно предизвикателство пред ДП е не просто да увеличи средствата за наука, така че да преодолее изоставането си, но и да се въведе управленски и финансов модел, който, чрез ефективност на разходите, да стимулира качеството на провежданите научни изследвания и да стимулира конкуренцията между научните институции.

Използване на национално и международно финансиране за насърчаване на научноизследователската и развойна дейност в предприятието са само част от стратегическите намерения за растеж и развитие. България все още е на едно от последните места в ЕС по финансиране за НИРД като по дял на публичните разходи за НИРД 0.75% от БВП, повишаване на разходите за НИРД биха имали положителен ефект върху държавните предприятия и научните структури в цялата страна.

Стимулиране на сътрудничеството между наука и частния сектор, чрез програми и политики би довело до създаване на трайни връзки между двете и променило негативния възглед за

българската наука. Незадоволителни резултати от функционирането на научната система, включително слаба интернационализация (малък брой съвместни научни публикации с чуждестранни водещи организации и чуждестранни докторанти, реализирани в реална среда патенти) могат да бъдат подобрени със създаването на конференции, които да са традиционно провеждани на територията на страната, финансиране на отпечатване на статии в импакт фактор списания и подобряване на материалната база за създаване на опити с висока научна стойност.

Въпреки констатираните слаби страни на предприятието все още съществува потенциал за по-добрата им експлоатация и доразвиване и повишаване на въздействието им върху икономиката на страната. При бъдещото развитие на ДП от първостепенна важност са следните насоки:

Опазването на растителните генетични ресурси (РГР) от културната и дива флора, от местни популации и форми е приоритетна задача в глобален мащаб. Тя е формулирана в Конвенцията за опазване на биоразнообразието. Запазване и обогатяване на Националната ген банка за растителни генетични ресурси и създаване на бази данни на фенотипно и геномно ниво.

Провеждане на демонстративни полски опити.

Запазване на научноизследователска инфраструктура – съоръжения, ресурси и свързани с тях услуги, които се използват от научната общност за провеждане на научни изследвания на високо ниво в съответните области и обхващат мащабни изследователски съоръжения, интегрирани изследователски съоръжения и мрежи с голям преносен капацитет.

Дейности свързани със сортоподдържане и получаване на сертифицирани семена и посадъчен материал.

Разработване на програми за обучение комбинирано с популяризиране на научната инфраструктура. Повишаване на знанията и уменията на заетите в агросектора, за да бъдат конкурентоспособни и да не изостават в сравнение с големите компании.

Поощряване създаването на нови и поддръжката на съществуващите национални и международни научни екипи между учени от различни научни организации. Подкрепа за научна инфраструктура и устойчивото развитие на съвременни изследователски организации.

Концентрация на публичните ресурси и инвестиции в приоритетни научни области.

Да се задействат стратегическото мислене на правителствено ниво и международното партньорско разработване на национални стратегии. Подкрепа на научноизследователския труд.

Създаване на условия и развитие на устойчива система за трансфер на знания, технологии и иновации. Анализите показват крехкост на тази система в страната. Пълноценно развитие и използване на капацитета на научно-изследователската и иновационната инфраструктура и нейното доразвиване и модернизирание на базата на анализ на нуждите и стратегическо приоритизиране; промяна в модела на функциониране, чрез създаване на условия за достъп на заинтересованите лица до услуги и апаратура за провеждане на високотехнологични и научни изследвания.

Постигането на горепосочените цели е възможно при по-добро сътрудничество и участие на всички научни институти , специализирани поделения и академичен състав от структурата на Селскостопанска академия. Ролята на ДП в развитието на ССА е ключова и устойчива през годините, със своя широкопектърен характер. Потенциалът на учени и специалисти са база за успешна адаптация на ДП в новите пазарни реалности и развитието му като ефективно конкурентоспособно научноизследователско предприятие. В условията на пазарна икономика, разширено международно пазарно търсене и сътрудничество, международната конкуренция на интелектуални продукти, ДП се явява традиция и опит в научно-изследователската и приложна работа и неразделна част от дейността на Селскостопанска академия.

От голямо значение е използването на Структурните фондове за наука, научна инфраструктура и иновации. Така ще се гарантира устойчивост на финансирането за по-мощни изследователски проекти, които ще имат добавена стойност и нарастващ във времето ефект върху развитието на икономиката и на регионите. Важно е да се гарантира свободно движение на интелектуален капитал, като правителството се стреми да създава благоприятна среда – нормативна, социална и материална

Държавата трябва да се намеси активно като определи концепцията, структурата и бизнес модела на звената, които биха реализирали успешно пазарни иновации в рамките на едно устойчиво публично частно партньорство. Наред с това, специализираните поделения към ДП биха могли да се възползват от резултатите на тази оценка и да потърсят форми за сътрудничество с определени научноизследователски структури. Оценката позволява научните организации на свой ред да формулират бъдещите си научноизследователски цели и да оптимизират дейността си в полза на развитието на научната инфраструктура и за постигане на осезаеми научни резултати.

9. Предоставяне на актуална информация за очакваното развитие на ДП НПЦ .

Към настоящият момент ДП „НПЦ“ не би могло да предвиди реструктуриране или прекратяване на предприятието, респективно негови специализирани поделения, тъй като същото е създадено по силата на Закона за селскостопанската академия.

В случай, че с настоящото следва да се изрази становище, относно предприятието, то би било единствено в насока да бъде предвидена отделна бюджетна субсидия /извън тази на Селскостопанска академия/ за ДП „НПЦ“, която да отговаря на вменените му задължения по ЗССА, респективно чл. 25, ал. 2 във връзка с ал. 1 от Закона за държавната собственост.

10. Показатели за изпълнение на политиката

С оглед на изложеното, ДП „НПЦ“ попада в група „Б“, точка „Б2“ - Държавни предприятия по смисъла на чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, чиято основна отличителна черта е, че предоставеното им от държавата имущество не формира капитал, който да служи за обезпечение на кредиторите им. Една част от тях се финансират изцяло от държавата, а друга част – от приходи от собствената им дейност.

Предложение: Предложението ни в тази насока е дейността на ДП „НПЦ“ да бъде финансирана и чрез отпускане на целева бюджетна субсидия, която да се добави към субсидията на ССА.

ДП НАУЧНО ПРОИЗВОДСТВЕН ЦЕНТЪР „“, гр. СОФИЯ, УЛ. „СУХОДОЛСКА“ № 30

ГРУПА Б1/Б2

Причини, държавата да поддържа собственост	Създадени със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон		
Финансови цели и показатели за изпълнение			
Финансови показатели	2021	2023	2026
	базова	междинна	целева
Ефективност на разходите	0,93	0,99	1,03
Задлъжнялост	2,66	1,90	1,50
Обща ликвидност	0,42	0,70	1,00
Изменение на нетния оборотен капитал	0,34	0,75	1,00
Стратегическа цел	Обогатяването и съхранението на национални генетични ресурси е важна част от научно-изследователската програма и цел на държавно предприятие Научно-производствен център. Постигане на максимална стойност за обществото.		
Нефинансови цели и показатели за изпълнение			
1. Цели, произтичащи от стратегическата цел		Показатели	
Стратегията за развитие на ДП „Научно производствен център“. Стратегическите цели отразяват крайния ефект за обществото, резултат от провежданата дейност и политика. Дейността, която ДП „Научно производствен център“ осъществява по смисъла на § 2., ал. 2 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за публичните предприятия, може да бъде само		Държавно предприятие "Научно-производствен център", отговаря на изискванията на Закона за публичните предприятия създаден и одобрен от НС в съответствие с насоките на ОИСР за корпоративно управление на държавните предприятия, която е част от рамката за модернизиране управлението на Държавни предприятия в съответствие с добрите международни практики- рамка 06.	

<p>и единствено <u>характеризирана като дейност с/на предимно публични функции и политики.</u></p> <p>Специализираните поделения към ДП „НПЦ“ <u>представяват изградена научна инфраструктура</u> в областта на изследователската и развойна дейност, изцяло свързана със земеделието и селското стопанство, която разполага с учени, архив и научна информация, с изградени информационни и комуникационни технологии, с материални бази ситуирани на територията на цялата страна.</p> <p>Изучаването, обогатяването и съхранението на национални генетични ресурси е важна част от научно-изследователската програма на държавно предприятие Научно-производствен център, което работи в обществена полза и интерес.</p>	<p>Показателите описват съществуващото състояние на сектора, установяват причините, които предизвикват проблеми в развитието, и набелязват насоките на бъдещото развитие и възможните инвестиционни решения.</p> <p>Анализът има за цел постигане на една широкообхватна оценка на факторите, които са от значение за развитието на съответния сектор, и описание на политическите, икономическите, социалните и технологичните фактори, които се отразяват върху развитието на съответния сектор.</p> <p>Проблемът, който стои пред Държавното Предприятие е невъзможност за участие в разпределение на бюджетни средства - директен трансфер от държавата в областта на експериментална работа и научно-приложна дейност . <i>Трябва да бъде намерен баланса между науката и икономическата логика за съществуване на всеки стопански субект ,които осъществява общественополезна дейност за усъвършенстване на изследователския процес.</i></p>
--	--

11.3. Заключение за ДП НПЦ

Най-сериозен и задълбочен проблем за дейността и функционирането на ДП „НПЦ“ и СП към него обаче, остава финансирането на научната дейност.

Поддържането на растителните и генетичните ресурси, изисква те да бъдат съхранявани при специални условия в специализираните поделения. Същото се извършва с ограничена финансова подкрепа, поради което съществуването им е силно застрашено.

Въпреки изключително трудното финансово състояние на ДП НПЦ, изпълнението на публичните функции и политики е приоритет, въпреки тяхната финансова невъзвръщаемост.

Специализираните поделения към ДП „НПЦ“ представяват изградена научна инфраструктура в областта на изследователската и развойна дейност, изцяло свързана със земеделието и селското стопанство, която разполага с учени, архив и научна информация, с изградени информационни и комуникационни технологии, с материални бази ситуирани на територията на цялата страна.

Изучаването, обогатяването и съхранението на национални генетични ресурси е важна част от научно-изследователската програма на държавно предприятие Научно-производствен

център, което работи в обществена полза и интерес. През годините е създадена богата колекция от местни сортове, образци и интродуцирани сортове от овощни видове, полски култури, картофи и лози.

Налице е спешна необходимост последните да бъдат адекватно финансирани и модернизирани като високотехнологични бази.

12.ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПОДХОД

Пред държавното предприятие стоят няколко възможности, за да може да се оздрави дейността и то да продължи да съществува в ефективен вид като стопански субект.

- I. Субсидиране в областта на експериментална работа и научно-приложна дейност .
- II. Включване в национални и международни проекти които биха генерирали допълнителни доходи.
- III. Дейността на предприятието трябва да бъде пряко обвързана с дейността на институтите от ССА с определената насоченост. Сключването на договори между научните звена на ССА и специализираните поделения на ДП ще бъде вярна стъпка към осмисляне дейността на ДП, а от друга страна ще даде реална възможност за разширяване на експерименталната и демонстрационна дейност на институтите и научните центрове.
- IV. Поделенията, които имат сериозно присъствие и резултати в областта на експериментална работа и научно-приложна дейност в областта на растениевъдството, опазване на почвените ресурси, на растителния генофонд, би следвало да се реорганизируют в административни структури при спазване на действащата нормативна уредба или се включват в консолидираната фискална програма съгласно чл. 13, ал. 4 .

ДП НПЦ , отговаря на изискванията на Закона за публичните предприятия създаден и одобрен от НС в съответствие с насоките на ОИСР за корпоративно управление на държавните предприятия, която е част от рамката за модернизиране управлението на Държавни предприятия в съответствие с добрите международни практики- рамка 06. Единствения проблем, който стои е невъзможност за участие в разпределение на бюджетни средства - директен трансфер от държавата в областта на експериментална работа и научно-приложна дейност .

Трябва да бъде намерен баланса между науката и икономическата логика за съществуване на всеки стопански субект ,които осъществява общественополезна дейност за усъвършенстване на изследователския процес.

Държавно предприятие „Научно-производствен център“, обединява станции, с десетилетна история, като последната промяна в правната му форма е от 2018 г. /Дв.бр.22/

На ДП и неговите Специализирани поделения са възложени изключително важни функции, свързани с експериментално-научната работа, приложната дейност в областта на растениевъдството, опазване на растителните генетични ресурси и други дейности с които се подпомага дейността на Селскостопанската академия.

ДП „Научно-производствен център“, провежда съвместни опити и научни изследвания в системата на **Селскостопанската академия-ДЗИ Г. Тошево, НПАЗР „Н. Пушкиров“ ИЦ-Кнежа, ИФК-Плевен, АБИ гр.София, ИРЕМК, ИТТИ Пловдив, включително ИКИТ при Българската академия на науките** и други организации и институции.

ДП и Специализираните поделения към него пряко осъществяват една от най-важните функции – да съхранява и развива генофонд от биологично отглеждани лешници, орех, зеленчукови култури (праз, зеле и др.), южни овощни видове - нар, райска ябълка, дафин, смокиня, актинидия и фисташка, бадем, праскова и от етерично-маслените – лавандула, 46 лозови сорта, най – известните са Мискет Варненски, Мускат Отонел, Траминер, Шардоне, Плевенска Роса, Димят, Брестовица, Сувиньон блан, на следващо място соя, фуражен грах, зимен фий и червена детелина, бобови фуражни треви, както и множество зърнено-житни култури, националния кайсиев генофонд от местен и чуждестранен произход, няколко ботанически вида кайсии и на последно място селекция на ориенталски тютюн и агротехника на ориенталски тютюн и тютюн Верджиния, сусам и бял фъстък.

ДП „Научно производствен център“ произвежда качествени семена и посадъчен материал, необходим за българските фермери, като утвърждава българските сортове.

ДП „Научно производствен център“ организира моделни полета за отглеждане на културни растения в различни райони на България.

С обособените 13 /тринадесет/ Специализирани поделения, ситуирани във всички части/краища на Република България, се гарантира съхранението на българския растителен генофонд. Подпомагат се земеделските производители по места, за по-лесен достъп до семена и разсад, както и до специалисти, научни работници със задълбочени познания в съответната сфера на земеделието. В Специализираните поделения на ДП „НПЦ“ работят 2-ма доценти, 4-ма главни асистенти с образователна и научна степен доктор и 4-ма асистенти.

От всичко гореизложено в съвкупност, може да се направи еднозначен извод, че Държавно предприятие „Научно-производствен център“ пряко осъществява едни от най-важните политики на Република България, в частност на Министерство на земеделието, по провеждане на експериментално-производствената, приложната и научно-приложната дейност в областта на земеделието и храните.

Горепосочените политики и дейности, се осъществяват с цел постигане на максимална стойност за обществото и в интерес на осигуряване на националната сигурност и суверенитет.

ДП „НПЦ“ изпълнява дейности, които безспорно влизат в Приложение №1 към чл. 1, ал. 1 от Постановление № 181 от 20 юли 2009 г. за определяне на стратегическите обекти и дейности, които са от значение за националната сигурност.

Дейността, която ДП „Научно производствен център“ осъществява по смисъла на § 2., ал. 2 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за публичните предприятия, може да бъде само и единствено характеризирана като дейност с/на предимно публични функции и политики.